

بازرسی و اصلاح خود.

سیدالشهدا - که میگذرد از این محله گفتگو کرده حالا از این قبیل مطالب بسیار است که از دفتر بهر اداره که لازمست رجوع مینماید.

سعدالدوله - يك كميون براي اين كارها لازمست.

رئيس - كميون براي اين كارها موجود است.

سعدالدوله - مطالب در كميون رسيد گي و تطبيق ميشود بعد ميفرستند بهر اداره که راجع است بانها و جواب ميعواهدند و از اين قبيل هر روز بيست کاغذ حکایت بن ميرسد.

آقا ميرزا ابوالحسن خان - مكرر گفته شد که اين مجلس براي اين قبيل كارها نيست.

حاجي شيخ علي - مجبلي از اين مطالب در اين مجلس خوانده ميشود ضروري ندارد.

سعدالدوله - در باب انتقادات هم همان طرور که گفتيم كميون رسيد گي نمايد مجلس كار ديگر دارد.

محقق الدوله - اين جا حاضر است.

سعدالدوله - اين مجلس حقوق ديگر دارد تا حال ميگفتند نظامنامه ندارد حالا که نظامنامه دارد اگر همانطور که بوده است باشد همچلازم نيست که مجلس منعقد باشد البته بايد مشغول کار باشد.

محقق الدوله - كميونو بنا تشكيل شده

وثوق الدوله - كميون ماله تشكيل شده راپورتي هم در اين باب نوشته شده اگر مصلحت است خوانده ميشود (راپورت مذکور که راجع بود باصلاح ماله و جمع و خرج دولتي از جغرافيا و ميميزي املاك و تعداد نفوس و ترتيب رسيد گي باراضي و ماليات آنها خوانده شد) جيمي گفته بسيار خوب

سعدالدوله - خيلي خوب است وليكن خيلي ما زود ذوق زده ميشويم عبارات خيلي خوب و صحيح است ولي همين طور شما پيش بياييد و اقدام كنيد ببينيد كاري ميشرفت ميكند يا نه بايد از راه كار داخل شد همانطور که چند ماه بود گرفتار بوديم بايد وزرا در اين مجلس حاضر شوند و گفتگو نمايند.

وثوق الدوله - بايد از روي همين نوشته بخواهند شا حاضر شوند.

سعدالدوله - جوابش اين است بايد گفت که نوشتن اين قوانين و زرادت آنها بچند نفر تقسيم شده از جمله يغور بدو حولي بيكسال و دو سال تمام اجرا ميشود.

وثوق الدوله - اين راپورت براي اين بود که اصلاحات لازمه را بخواهيم و اين جمع و خرج حالا بشود قريب سه چهارم از فرديست که تقسيم کرده اند که بنويسند و بعضي پيش من است.

سعدالدوله - همانطور است که چندي قبل گفته بودم که يك حوض زير آب زده و دلو پارچه دستمان دادند و ميگويند شما اين حوض را پر كنيد آيا لازم نيست که ما زير آب حوض را گرفته و دلو را بدوزيم ؟

آقا ميرزا محسن - شماره اصلاح را بگوئيد

سعدالدوله - نميتوانيد ملاحظه كنيد چفايده دارد ؛ با اين وزرا مسلماً حاضر كنند من چند نفره مطلب بماند.

لدگر باشي - تا يك اندازه ملاحظه ميكنيم **وثوق الدوله** - از روزي که نظامنامه داده شده است ما وزرا را نخواستيم.

سعدالدوله - چرا وزرا مسئول حاضر نبي شويم من ميعواهم بيرسم دولت موعرفه قرضه که سابق کرده است پنج करोڑ از آن که بجمع نيامده همه

است؛ من ميعواهم بيرسم که عين الدوله وقت رفتن بتجار گفته بود که چهارصد و پنجاه هزار تومان در بانک موجود است چه شده است؛ من ميعواهم بگويم که شش مليون فرانك قرض کرده اند و منسحه فريله اند که اين اسلحه را بتدريج بياورند و اين اسلحه اسلحه گفته بوده است که چينيها ميعواستنه بفرند و نغريدند و اينها ببيت خيلي گراف بياي دولت حساب کردند ؛ اينها از گي بايد سؤال کرد تا وزير مسئول حاضر نيايد ؟

آقا ميرزا محمود خوانساري - بايد وزرا مسئول را نخواست.

وثوق الدوله - ميرك از اين امور راجع به يكي از وزرا است بايد سؤال شود

سعدالدوله - من در چشمه گفتم که حكايت تمبر و تنظيمي درست خانه و تاخير در وصول نوشتهجات و تجديه كوتراست فرنگيها که پنج طم بونده آنها مانده نميد بضي نطينه اينها را كه مرئي كردم نوشيدند

بانه اگر نوشيد جوياش گو و اگر نوشيد چه را نوشيد و من ميگويم خواب خانه که سه ماله سه مته است دنيس ميعواهم ميكنند و مطبوعات لازمند و اين مطلب را راپورت ميدهند با دو ماله براي صدارت که اين ماله حالا است و آن حال فلان حاجي اين سکه حاجه ميپردازد اين طوره اشتباه كاري ها ميكنند من ميگويم فرنگيها اين سه ماله واجب ميرند و در عينهاي ايراني كدائي ميكنند براي چهار

يكه از اين مطالب را راپورت ميدهند بصدر اعظم و ميگويند سي و پنج نفر اجزاء خارج داروم و هو هزار نفر ايراني ؛ الا حرف ما بر سر عدد نفوس نبود حرف برس مواجبي بود که ميرند بايد دينه که اين دوهزار نفر گيستن و شش نفران چيست و چقدر مواجبي ميرند و آن سي و پنج نفر چقدر آخر چشمه شدي تا گي وشبهه کردن تا چند.

آقا سيد مهدي - اينها سه درست است ماله و با بفرمائيد.

سعدالدوله - ماله سه ماله سه ماله بايد وزرا مسئول بيايند و گفتگو نمايند تا چي ميشود از هر راهي صد هزار تومان متعصه بدولت و ملت ميعود.

رئيس - من جوابي دارم اينست که اين مجلس نظامنامه دارد و قانون نظامنامه بايد نوشته شود و مطلب مسؤل عنه كره تا آن وزير مسؤل حاضر شود و مذاكره كردد مطالب را در هم گفتن نميشود ضبط كرد.

سعدالدوله - اين نظامنامه براي اربابانها يزرگ خارجه خويست ولي اين ياولان ما هنوز ترتيبی ندارد و آاري نكرده ميتواند اين نظامنامه را اجرا بدارد آن ترتيب نظامنامه پايه ضيق وقت ببينيد که چقدر طول مي كشد خزانه دولت تهيجت و اين مؤسسين بچهارم ميعواهدند تا كميونك كنند قرار دادی ميعواهند شما ببينيد که زير آب دلو

با وزير مسئول آن چه قدر بايد صرف وقت کرد من خواهش ميكنم که اين فصل از نظامنامه را بقتضاي همان فصل نظامنامه که لای الاقتضا ميتوان تميز فصلی از فصل آن را داد تغيير بدهيد .

رئيس - پس خوبست امروز اين مطالب تمام بشود شما ميفرمائيد که وزرا مسئول هر روزه در مجلس حاضر شوند و اين فصل از نظامنامه را تغيير بدهيد

سعدالدوله - من نميگويم که هر روزه ولي ميگويم از سرفراشي که در اينجا هستند بيرسيد که وزرا در خارجه بچه ترتيب در مجلس حاضر ميشوند .

رئيس - من ميگويم با اختيار است .

سعدالدوله - با اختيار است ولي مسئوليت آنها با مجلس است .

رئيس - من ميگويم که نميشود آنها فوراً جواب بدهند بايد پيش از وقت بانها اطلاع داد بتوسط رئيس وزرا (صدر اعظم) تا مسبق بمطلب باشند و در مجلس حاضر شوند جواب بدهند .

وثوق الدوله - همان فصلي را که ميگوئيد تغيير بدهند بفرمائيد بچه نحو تغيير بدهند .

محقق الدوله - در آن فصل ياضل ديگر گويما مسائل فوريه را قيد کرده اند که بايد زود جواب بدهند .

صديق حضرت - کدام نظامنامه را تغيير بدهند داخلي يا اساسي اگر داخلي را ميگوئيد و بطي بوزرا ندارد .

آقا ميرزا ابوالحسن خان - در اينست که حالا کاو بخيلي زياد است شبهه نيست .

آقا ميرزا محسن - پس بايد وزرا را خواست .

سعدالدوله - همانطور که جناب رئيس فرمودند بهتر اينست که بصدر اعظم بنويسند که حتى الامکان حضور وزرا هر دو سه روز بکده در مجلس لازمست و اين مجلسي است که شاه اعتماد کرده آمدن پانچوا مثل رفتن بمجلس دربار است موجب بي شاني نخواهد بود .

آقا ميرزا محسن - چه ضرر دارد که معادن ايران را بخواهيم هر روزه ملتزمأ حاضر شوند

حاجي امين الضرب - فلا روي سؤال با وزير ماله است معاون ايشان هر روز حاضر شود خيلي خوبست .

آقا ميرزا ابوالحسن خان - بجهت اينست که بجائلي خاصجات در اين ايام بخشيد شده و بجائلي تمام با هم مواجبي بر قرار شده بايد اينها وسيد گي خود .

حاجي محمد اسمعيل آقا - تمام اينها در هدهه لايزر ماله است .

سعد الدوله - من قريب دو करोڑ براي خزانه دولت از مواجبي مكرر محل پيدا كردم اين يكفقره و فقره ديگر وزير معادن و پسر كتابچي و شيخ الملک با صديقه السلطه در اينجا حاضر شوند در محل صدين نطق مذاكره شود .

حاجي شاهي - شيخ الملک دخيل کار نبود.

آقا میرزا ابوالحسن خان - چرا برای نهادن تصدیق نوشت

آقا سعید محمد مجتهد - آن نوشته چطور شد نرسید (مقصود امتیاز نامه لیاقت است)

صدیق حضرت - نوشته شد هنوز حواشی نیامده .

حاجی امین التجار - فعلا اصلاح عمل ماله از همه چیز مقدم تر است این تفصیل سه خواننده شد دو سه سال وقت لازم دارد و باین ترتیب باز مثل سایر روزها از اینجا بیکار خواهیم رفت .

وثوق الدوله - در تفصیل است در اینجا یکی جمع و خرج ماله است که بفرستد در مجلس ملاحظه و جرح و تعدیل نمایند ولی اصلاح کلی بسته باین است که میزری نرسیده کی صحیح شود **حاجی امین التجار** - مجلس حالا میداند که چه طور جرح و تعدیل میکنند این کمیسیون ماله باید بداند که چه طور جرح و تعدیل میکنند .

وثوق الدوله - صورتی می آید بمجلس که حاوی بر جمع و خرج باشد آنوقت تمام فقرات را یکی یکی می بینند هر کدام کم است زیاد و هر کدام زیاد است کم می نمایند تا نسویه شود .

سعد الدوله - اگر بخواهید اصلاح کنید دلو جرات پیدا کنید مثلا آنجا که میرسد بواجب سعد الدوله سعد الدوله کیست که دوهزار تومان مواجب دارد در صورتیکه چهل سال است نوگری کرده بضمیرسد یکی دیگر که نوگر سعد الدوله بوده است می بیند که او بیست هزار تومان مواجب دارد باید قلم بدست بگیرد و او را قلم بکشید این کار خدمت بدولت ملت است .

وثوق الدوله امین طورا است . **آقا میرزا محسن** - آن مسائل همه دیگر که گفته شده اصلاحات آنها چیست

سعد الدوله - عیالقا باید تمام اوقات صرف امر ماله شود از دوجهت یکی اضافه بر دخل یکی کاستن از خرج از جمله آن رخته هائیکه گفتیم عمل مسکوکات است بشارجه از یکطرف در ضرایخانه را بسته ایم از طرف دیگر مسکوکات را اطلاق التجار کرده بشارجه میفرستند باید از وزیر ماله استوال کرد که چرا پول خارجه در مملکت ما مال التجاره نیست و پول ما در خارجه مال التجاره هست .

آقا سعید حسن ققی زاده - برای اصلاح کلیه کارها سه شرط لازم است یکی حال یکی ماضی یکی استقبال سوراخهائیکه حالا باز میشود اینها هم است و بقیه من باید جاو اینها را گرفت و این مسئله حکم سخت لازم دارد که نقدا ادارات موقوف بماند و تقبیر زیاد نکنند و قسرا داد های جدید نگذارند و بنده امروز صلاح ندیدم ماله را زیاد کردن برای اینکه این ملت فعلا این پولی که میدهند نمیدانند بچه مصرف خرج میشود ما اگر دو این امور جزئی بخواهیم گفتگو نمائیم صد سال دیگر مطلقا نمیشایم .

آقا میرزا ابوالحسن خان - این مسئله بچه قانون اساسی است زیرا این مسئله که شا میفرمایند قانون اساسی مقید است که تمام کسرات طوفروش

املاک دولتی و تصدیق سفود امتیاز آنها باید باستظهار مجلس باشد اگر تصدیق که بدون اطلاع مجلس نگری کرده اند حق دارند که مجلس اطلاع داده جلوگیری نمایند .

آقا سعید حسن ققی زاده - عرض بنده در قانون اساسی نیست حرف من اینست که نوشته شود بقانون اساسی بعد ما ملاحظه نکنند مگر بصوب مجلس .

سعد الدوله مجلس میگوید بوجه رای آوردن وقتی که آوردند آنچه از تاریخ فرمان تا حال بدون تصویب مجلس عمل شده است . مجلس قلم میکشد اینها چیزی نیست چیزی که هست اینست که باید نوشته شود بجهت آن که وزیر ماله یا معاون ایشان حاضر شوند .

آقا میرزا محسن - مطلب هم باید نوشته شود که چیست (گفته شد مطلب در اینجا نوشته می شود)

حاجی امین الضرب - اگر یکسال تمام وزیر ماله با معاونش حاضر شوند همروزه کار موجود است **صدیق حضرت** - برای خواستن سند لازم است .

سعد الدوله - من گفتم که وزیر باید بیاید در مجلس و اگر ترتیب این باشد که مطالبی را بنویسند بهتر و آن دفتر به دفتر دیگر این غیر متشابه است و کاری از پیش نخواهد رفت و از سرائیکه در اینجا هستند میرسد آیا در صورتی که هیچ کار در پارلمنت نباشد همه روزه وزرا در مجلس حاضر میشوند و از حال ملت اطلاع پیدا میکنند و ایشان همدستی کرده کارید امیکند یا نه

آقا میرزا ظاهر - وزیر اخیلی کار دارند نمیتوانند حاضر شوند مشغول پر کردن جیب هاستند .

سعد الدوله - ولی بدبختانه پول مانا شد دیگر کاری نیست .

حاجی امین الضرب - سنک بزرگی انداختند **وثوق الدوله** - سنک بزرگی نیست من بخوبی از دفتر ماله اطلاع دارم چه هزار فراد است .

سعد الدوله - تمام بوجه چهار هزار فراد است یک دفتر مینویسند میفرستند بولا یات امش را دستور العمل میکذارند .

وثوق الدوله - بلی همان است **سعد الدوله** - ماهان را میخواستیم **مشار الملک** - بنویسید دستور العمل حاله را برای استنساخ بدهند .

وثوق الدوله - آنچه که کم داشتیم خواستیم که بدهند اگر بنا بود تمام استنساخ بشود طول می کشید .

مشار الملک - امروز بنده آقا میرزا محمد حسین را دیدم گفتند نسخه بر داشته شده بفرستید ببرند .

حاجی سعید اراهیم - اگر مستوفیها کم هستند نمیتوانند بنویسند تقسیم کنند بنویسند

وثوق الدوله - فعلا منزل ما مشغول به استنساخ هستند .

میرزا محمود ذوالناری - چه ضرر دارد همین آنها را بدهند .

آقا میرزا ابوالحسن خان - چند نفر هستند که استنساخ میکنند .

حاجی امین التجار - گفته یک کتابچه عمل هزار و سیصد و پنجاه و یک میسود و در خزانه است . **وثوق الدوله** این کتابچه پیش ناصر الملک است فرار شده که از نسخه آقا میرزا محمد حسین بگیریم و استنساخ نمائیم .

حاجی امین الضرب - یکی آن کتابچه جمع و خرج کلی است که در خزانه است و آن زیاد نیست سابق بر این معمول بوده که باختصار مینوشتند آنرا بخواهند .

وثوق الدوله - آن سه سال است که نوشته نشده کلی نیست .

حاجی امین الضرب همان کتابچه که از مفاصا می نوشتند و بامین الملک مرحوم میدادند اگر یکی از آنها بدست ما بیاید کفایت .

وثوق الدوله - باید از وزیر ماله خواست . **حاجی امین الضرب** - اگر از وزیر ماله بخواهید و استنساخ نمائید مدتی طول میکشد خوب است از م - توفی های ولایات بخواهید .

وثوق الدوله - اولاً صورت جمع و خرج کلی کسالت سال نوشته شده باشند داریم مگر هر چند سال بچند سال یک کمیونی میگردند بر حسب اقتضای جمع و خرج کل نوشته میشد یکی در سه هزار و سیصد و شش که شله شهید بفرنگ رفت دیگر از آن بیه جمع و خرج کل نوشته نشد . چونکه امروز از پارلمنت باید همان دستور سیصد و هجده را بخواهیم که تمام جمع و خرج را دارد و همچنین باید صورت کلی آنوقت تا امروز رسیدگی شود زیرا که مواجب فلاکس هزار تومان بود و حالا دوهزار تومان شده است اما صورت سیصد و هجده را خواستیم گفته حاضر نیست ولی قسمی از آن پیش خود هست و ما بقی را فرار شد آقا میرزا محمد حسین بدهند از روی آن دقت کرده استنساخ نمائیم و صورت بوجه ولایات را هم خواستیم ناصر الملک دادند بنویسند و بدهند و صورت جمع و خرج کل را هم میدانند تازه دوازده روز دیگر میرسد

حاجی امین الضرب صورت هزار و سیصد و شش کجاست .

وثوق الدوله - پیش وزیر ماله است **میرزا ابوالحسن خان** - شما در کمیسیون ماله حاضر نمیشدید ؟

حاجی امین الضرب - خیر خبر ندارم **میرزا ابوالحسن خان** - چرا

رئیس - حالا روز سهشنبه شا و آقا بان زودتر تشریف بیاورید تا کاری از پیش برود و واقعا باید تا یک اندازه خیالات را روی هم بگذارید تا پیش رفت کند . **میرزا ابوالحسن خان** - حالا این لایحه که وثوق الدوله نوشته بودند خیلی خوب است .

وثوق الدوله - این لایحه سه مطلب دارد این ترتیب ماله برای دولت و ملت فائده ندارد باید از روی میزای اصلاح ماله نموده و نسویه جمع و خرج کرد برای سمرق و نمونه اولاً تهران را میزای کنند بعد با طرف بروند هر جا زیاد دارد کم کنند و هر جا کم دارد زیاد نمایند .

حاجی امین الضرب - فعلا میزای فائده ندارد آن میزای برای دو سال بعد خواست و اگر باین ترتیب رفتار کنیم سال بعد بیست هزار تومان بر ما فرج ما افزوده میشود باید فعلا ترتیب داد .

سعد الدوله - آن طوری که گفته شده بود اگر اقدام بکنند در دو ماه پیش حالا اصلاح شده بود

حاجی امین الضرب توفیق سبکی نظر آمد و آن ایستگن حکومت ولایات صورت جمع ولایات را بخواهید چون لژی برای هر ولایت یکسج معنی دلد آن صورت عمل حکام را بخواهید و برای آنها مواجب معین شود صورت عمل حکام باقدرت مطایقه شود آنوقت جمع مایه معلوم میشود که چقدر تفاوت دلد مثلا مالیات شیراز سابق ششمین از تومان بود اگر این ترتیب عمل شود سیمین از تومان اضافه میشود

سعدالدوله - تنها اینها جمع افزوده میشود تمام این کارها واسبای هر بی و کالسه و دردرسه و غیره همه برجمع افزوده میشود.

آقامیرزا ابوالحسن خان - اینها از تفاوت مالیات است.

میرزا محمود خوانساری - کدام حاکم است که مواجب ندارد.

سعدالدوله - حاکم نباید مداخله دلامر مایه داشته باشد وظیفه او چیز دیگر است مفتش از طرف دولت لازم است و از جانب وزیر مایه باید اخذ مالیات کند مثلا از برای گمرک و تکران قاضی و غیره اگر مقایسه نباشد مفتش لازم است ماز فرنگستان معلم میآوریم برای آنکه طریق اداره داری را بیاموزیم در کجای فرنگستان مفتش ندارد چقدر گتم گمرکان مفتش ندارد قبول نکرده جواب این را میخواهیم باید وزیر مایه حاضر باشد جواب بگوید یا نه؟

حاجی محمد اسمعیل آقا - از برای همه اینها اگر مفتش باشد از این نظر تا خیلی بر جمع افزوده میشود اگر جنس بر گردد بصورت چینی اجتمالی دارد که اسامی محتاج میزی نباشیم.

میرزا محمود خوانساری - عقیده من نیست که پنج کرور بر جمع افزوده شود تفاوت عمل رچستان مشتاد هزار تومان است.

حاجی امین الضرب - لرستان جمعش چقدر است که عمل آن سیمین بیست هزار تومان است.

توفیق الدوله - عقیده من آنست که عمل مایه چیزی است که باید قلم دست گرفت و نوشت.

حاجی محمد اسمعیل آقا - عیالته مانطور چیزی بوزیر مایه بنویسد که روز سه شنبه خودشان با معاون تیبیر و بصیر از جانب ایشان حاضر شوند نا گفتگو شود.

سیدالحکماء - خوب است خودشان بیایند

حاجی امین الضرب - سه نفره مطلب است باید اقدام کرد یکی مسئله مایه و دیگر مسئله تیولات و دیگر تیولانی را که از بابت مواجب برده اند چه ضرر و زحمتی بدتر از این است از برای دولت و ملت که یکی هزار تومان مواجب دارد در عرض ملک پنجاه هزار تومانی را می برد.

آقا سید محمد مجتهد - بکنفرت با کوفروش معنی را تیول کرده به هفتاد تومان مالی هزارو دویست تومان می گیرد.

سعدالدوله - مطلبی دادم یکجائی گتم بمن شنیدند حالا هم می گویم در یکدهی از بکنفر آخوند پرسیدم که مالیات اینجا چه قدر است گفت دیوانی را میخواهید با عمل کرد را گتم ما مسبوق باین اصلاح نیست یعنی چه؟ گفت دیوانی آن است که از جانب دولت میگیرند ششصد تومان است و عمل کرده آن است که حکومت دریافت می دلد آن ده هزار تومان است من تعجب کردم.

توفیق الدوله - این نکته کفر خودیما جمیزی

اصلاح میشود

حاجی امین الضرب - امر در میزبای قایده ندارد

آقا سید حسن قهی زاده - مسئله میزبای صحیح است ولی ضرر و زود است

قده السلطنه - از بابت مواجب و مستری و مقرری حضور در بودجه اصلاح میفرمائید که بدون فرمان و اطلاع شاه برده اند.

سعدالدوله - بنده میخواستم این مطلب را در روز ۲۲ شبه عرض کنم ولی حالا میگویم که به مواجب و مستری ابد است نمیخورد.

مذاکرات دارالشورای ملی

سه شنبه ۲۳ شهر ذی قعدة الحرام

سعدالدوله - در باب چاپ نظامنامه کی چاپ کرده است که گفته بودند منصرف کردند چاپش را.

رئیس - کسی منصرف نکرده یکتفر چاپ کرده میگویند در مطبوعه شرقی چاپ کردند نوشتیم بوزیر انتظامات که این نسخه از روی نسخه ما که مقابله و تصحیح شده پس چرا چاپ کردند چون گفتیم اینجا از روی آن نسخه عکس بر میدارند بعد از برداشتن عکس هر کس خواست از روی آن چاپ کند.

سعدالدوله - پس طبیح آزاد است و از روی عکس هم خیلی خوب است مطلب این بود که این نسخه چاپ شده مقابله و تصحیح نشده است.

آقامیرزا محمود خوانساری - از فرار معلوم جناب مشیر الملک این نسخه را دادند که باین نسخه از روی آن چاپ کرده برای وزرا بفرستند آن شخص نسخه را بدست آورده از روی آن زیاده چاپ کرده انتشار داد.

سعد الدوله - بعد از آنکه رخصت دادند هر کس بتواند چاپ بکند ولی حال که اینجا عکس بر میدارند از روی آن عکس چاپ کنند بهتر است اینهم عریضه ایست که بمجلس نوشته اند گمان اینست که اگر بلند بخواهند می فایده نباشد.

(تلگرافی از شیراز بعنوان مجلس قرائت شد (دولایه از اداره مدرسه سیاسی قرائت گردید که بعضی وطن پرستی و هدرای بعالت و بانک ملی ایران مبلغ باینصد و بیست تومان بارباب جمشید برای بانک داده قبض دریافت شد)

تلگرافی نیز از اسلامبول قرائت شد (عریضه نیز که بهیئت وکلای محترم مجلس ملی نوشته بودند قرائت گردید) (بعد از قرائت)

آقا سید محمد مجتهد - درست و صحیح نوشته اند باید جلوگیری کرد.

حاجی سید نصر الله - مسئول کیست.

آقا سید محمد مجتهد - مسئول وزیر مایه است.

آقامیرزا محمود خوانساری - مکرر گفته شده است که باید مجلس بصدارت بنویسد که ایشان از وزارت مایه بخواهند نگذارند این کارها واقع شود.

آقا سید محمد - بنویسد حالا که نظامنامه دارد.

حاجی سید نصر الله - بقول آقا سید حسن

تقی زاده کارهاییکه بدها واقع میشود و در صد دستند باید جلوگیری کرد.

آقا سید حسن تقی زاده - تاسسته توفیق معین نشود نمیشود.

میرزا محمود خوانساری - از برای تعمیر و تاشی فرح آباد واسب دوانی مبالغی زیاد بخرج دولت آورده اند و چهار هزار تومان پول سوخت مغایر فرح آباد را میگیرند در صورتیکه علیحضرت هابونی هیچ بانجا تشریف نمیبیرند شبا باین عریضه نویس تصحیح نموده فایده این تحمیل چیست نتیجه نباید گرفت و باید توفیق بشود.

آقا سید حسین - برای بروات مانده و خالصه بیست هزار تومان برات صادر میکنند باید اینها را جلوگیری کرد و الا هر روز علی الاصل خرجی برای دولت زیاده میکنند.

میرزا محمود خوانساری - یکی یکی حالا این مطلبی که گفته شده است نتیجه گرفته بشود تا یکی دیگر برسد.

میرزا محمود اصفهانی - باید از روز ۱۴ جمادی الثانیه باین طرف آنچه داده شده است تصویب مجلس باشد.

میرزا محمود خوانساری - نتیجه را اداء می کنید.

آقا میرزا محسن - وقتیکه کتابچه را بمجلس آوردند از این قبیل چیزها را قبول نکنید.

میرزا محمود خوانساری - این یونهای معنی و مالیات را که میگیرند و حقوق مردم هم بطور مبدان جواب آنها را چه باید گفت.

آقامیرزا محسن - مسئله جوین و سایر دعوات را من میگویم که نباید قبول کرد.

سعدالدوله - حال دیوه تجاوز است که از این قبیل صحبت میشود و نتیجه گرفته نمیشود پس خوبست که مطلب را برگردانیم و از معانی بیان و ادبیات صحبت کنیم تا حظ و لذتی از این زاه ببریم.

آقامیرزا محسن - شما میگوئید چه باید کرد؟

سعدالدوله - من چه میدانم نمیدانم.

صدیق حضرت - باید بقانون نظامنامه اداء در کارها کرد.

آقامیرزا محسن - این عریضه پس چیست؟

صدیق حضرت - این خارج از قانون نظامنامه است و کلای مجلس بنویسند.

حاجی سید نصر الله - حالا این لایحه هیچ اگر چیزی بمجلس نوشتند نباید در آن باب تعقیق و رسیدگی کرد؟

حاجی محمد اسمعیل آقا - مسئله مایه را که وزیر مایه بنویسد و بدهد بمجلس از تاریخ چهاردهم باین طرف آنچه از خاصجات را که قبول بردند قبول نکنند.

حاجی سید نصر الله - چیزی که فریب است این است این کارها را بدون اطلاع و تصویب مجلس میکنند اگر خیالی نیست چرا بمجلس اطلاع نمیدهند.

حاجی محمد اسمعیل آقا - این ماجیزی نیست خیلی چیز هائست که ما هیچ نمیدانیم و وقتیکه کتابچه آمد معلوم میشود آنوقت درست کنید.

سعدالدوله - جواب حاجی آقا را من بدهم میگویم کسیکه دو ماه بسال مانده مواجب یا مقرری یا تیول میبرد آنوقت چه چیز را ما درست کنیم.